Evropský parlament
2024-2029

Hospodářský a měnový výbor

2024/2055(INI)

7. 11. 2024

NÁVRH ZPRÁVY

o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2024
(2024/2055(INI))

Hospodářský a měnový výbor

Zpravodaj: Ralf Seekatz

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2024
(2024/2055(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2024 o bankovní unii – výroční zprávě za rok 2023[1],

– s ohledem na opatření Komise v návaznosti na usnesení Parlamentu ze dne 16. ledna 2024 o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2023,

– s ohledem na dokument zveřejněný Evropskou centrální bankou (ECB) dne 25. března 2024 s názvem „Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its resolution on Banking Union 2023“ (Odpověď na podněty, které Evropský parlament vyjádřil ve svém usnesení o bankovní unii za rok 2023),

– s ohledem na výroční zprávu ECB o činnosti dohledu za rok 2023, která byla zveřejněna v březnu 2024,

– s ohledem na výroční zprávu Jednotného výboru pro řešení krizí (SRB) za rok 2023, která byla zveřejněna dne 28. června 2024,

– s ohledem na přijetí směrnice o boji proti praní peněz[2] a nařízení o boji proti praní peněz a[3]na zřízení Orgánu pro boj proti praní peněz (AMLA)[4],

– s ohledem na provádění standardů Basel III, zejména na přijetí změn směrnice o kapitálových požadavcích[5] a nařízení o kapitálových požadavcích[6],

[1] Úř. věst. C, C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52024IP0012
[2] Úř. věst. L 1640, 19.6.2024 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 (Úř. věst. L 1640, 19.6.2024, ELI:
[3] Úř. věst. L 1624, 19.6.2024 ze dne 31. května 2024 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (Úř. věst. L 1624, 19.6.2024, ELI:
[4] Úř. věst. L 1620, 19.6.2024 ze dne 15. května 2024, kterým se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a mění Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010 (Úř. věst. L 1620, 19.6.2024, ELI:
[5] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1619 ze dne 31. května 2024, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika (Úř. věst. L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).
[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1623 ze dne 31. května 2024, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jde o požadavky týkající se úvěrového rizika, rizika úvěrové úpravy v ocenění, operačního rizika, tržního rizika a minimální výstupní prahy (Úř. věst. L, 2024/1623, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

– s ohledem na přijetí nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/2795 ze dne 24. července 2024, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o datum použitelnosti kapitálových požadavků k tržnímu riziku[7],

– s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ze dne 24. dubna 2024 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014, pokud jde o opatření včasného zásahu, podmínky řešení krize a financování opatření k řešení krize[8],

– s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ze dne 24. dubna 2024 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o opatření včasného zásahu, podmínky řešení krize a financování opatření k řešení krize[9],

– s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ze dne 24. dubna 2024 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2014/49/EU, pokud jde o rozsah ochrany vkladů, využívání finančních prostředků systémů pojištění vkladů, přeshraniční spolupráci a transparentnost[10],

– s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru ze dne 23. dubna 2024 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014 za účelem zřízení evropského systému pojištění vkladů,

– s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o obsluhovatelích úvěrů, kupcích úvěrů a vymáhání kolaterálu, který předložila Komise dne 14. března 2018 (COM(2018)0135),,

– s ohledem na zprávu pěti předsedů ze dne 22. června 2015 nazvanou „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“,

– s ohledem na zprávu Enrica Letta ze dne 10. dubna 2024 nazvanou „Více než trh – rychlost, bezpečnost, solidarita: posílení jednotného trhu s cílem zajistit udržitelnou budoucnost a prosperitu pro všechny občany EU“,

– s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 nazvanou „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“,

– s ohledem na prohlášení Euroskupiny ze dne 11. března 2024 o budoucnosti unie kapitálových trhů a na prohlášení Euroskupiny ze dne 16. června 2022 o budoucnosti bankovní unie a na navazující opatření Euroskupiny ze dne 28. dubna 2023,

– s ohledem na rámec Basilejského výboru pro bankovní dohled pro zveřejňování informací o expozicích bank vůči kryptoaktivům a na cílené změny jeho obezřetnostního standardu pro expozice bank vůči kryptoaktivům, které byly obě zveřejněny dne 17. července 2024,

– s ohledem na hlavní zásady pro účinný bankovní dohled Basilejského výboru pro bankovní dohled, které byly zveřejněny dne 25. dubna 2024,

[7] Úř. věst. L 2024/2795, 31.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.
[8] Přijaté texty, P9_TA(2024)0326.
[9] Přijaté texty, P9_TA(2024)0327.
[10] Přijaté texty, P9_TA(2024)0328.

– s ohledem na zprávu o finanční stabilitě ECB z května 2024,

– s ohledem na pracovní dokument Petersonova institutu pro mezinárodní ekonomiku č. 24–15 ze dne 25. června 2024 nazvaný „Evropská bankovní unie v deseti letech: nedokončené, avšak transformativní“[11],

– s ohledem na priority jednotného mechanismu dohledu v oblasti dohledu na období 2024–2026 zveřejněné v prosinci 2023,

– s ohledem na pololetní zprávu výboru SRB pro Euroskupinu ze dne 13. května 2024,

– s ohledem na celounijní přezkum transparentnosti za rok 2023, jehož výsledek Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) zveřejnil dne 28. července 2023,

– s ohledem na zprávu Evropského účetního dvora ze dne 12. května 2023 nazvanou „Zvláštní zpráva 12/2023: Dohled EU nad úvěrovým rizikem bank – ECB vystupňovala své úsilí, avšak je zapotřebí dalších kroků, aby se zvýšila jistota, že je úvěrové riziko řádně řízeno a kryto“,

– s ohledem na prohlášení předsedkyně Rady dohledu ECB Claudie Buchové na slyšeních pořádaných Hospodářským a měnovým výborem Parlamentu ve dnech 21. března 2024 a 2. září 2024,

– s ohledem na prohlášení předsedy Jednotného výboru pro řešení krizí Dominiqua Laboureixe na slyšeních pořádaných Hospodářským a měnovým výborem Parlamentu ve dnech 21. března 2024 a 23. září 2024,

– s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU[12],

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A10-0000/2024),

A. vzhledem k tomu, že bankovní unie zahrnuje jednotný mechanismus dohledu, jednotný mechanismus pro řešení krizí a vysoké minimální standardy v oblasti pojištění vkladů;

B. vzhledem k tomu, že dokončená bankovní unie by zlepšila konkurenceschopnost a stabilitu bankovního sektoru a výběr pro spotřebitele a usnadnila by přístup k financování;

C. vzhledem k tomu, že roztříštěnost a nedostatečná přeshraniční konsolidace bankovního sektoru EU ovlivňuje jeho globální konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že rozdíly v ziskovosti mezi bankami EU a USA se prohloubily;

D. vzhledem k tomu, že silný bankovní sektor je klíčem k zajištění hospodářského růstu, financování malých a středních podniků (MSP) a začínajících inovativních podniků a přechodu na zelenou a digitální ekonomiku;

---

[11] Véron, N., ‘Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative’, Peterson Institute for International Economics Working Paper č. 24-15, červen 2024.
[12] Úř. věst. C 023, 21.1.2021, s. 105.

E. vzhledem k tomu, že v dubnu 2024 přijal postoj k přezkumu rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů;

F. vzhledem k tomu, že v dubnu 2024 přijal Hospodářský a měnový výbor zprávu o návrhu Komise na zřízení evropského systému pojištění vkladů;

Obecné informace

1. Žádá Komisi, aby zajistila, že dokončení bankovní unie zůstane klíčovou prioritou; zdůrazňuje, že oba projekty nabízejí domácnostem a malým a středním podnikům přístup k širšímu financování, zvyšují finanční stabilitu, snižují dopad hospodářských útlumů, financují přechod na zelenou a digitální ekonomiku a uvolňují růstový potenciál EU;

2. konstatuje, že integrovanější bankovní unie by pomohla zvýšit odolnost bankovního sektoru EU; konstatuje, že lepší přeshraniční integrace bankovních podniků by zvýšila potenciál pro soukromé sdílení rizik a zajistila diverzifikaci na bankovním trhu EU;

3. vyjadřuje politování nad tím, že schopnost bank v EU financovat významné investice je omezena vyššími náklady, menším rozsahem a nižší ziskovostí, která není dostatečná k zajištění jejich konkurenceschopnosti;

4. uznává, že banky EU, které stále působí v Rusku, svou činnost omezily; vyzývá orgány dohledu, aby těmto bankám dále pomáhaly při odchodu z ruského trhu;

5. konstatuje, že vytvoření samostatné jurisdikce pro banky EU s významnými přeshraničními operacemi[13] by pomohlo dokončit bankovní unii;

Dohled

6. vítá skutečnost, že spolunormotvůrci přijali nový bankovní balíček, kterým se v EU provádějí standardy rámce Basel III; zdůrazňuje, že Komise by měla důkladně vyhodnotit, zda je pro zachování konkurenceschopnosti bank EU nezbytné zpoždění při jejich provádění; vítá v tomto ohledu akt v přenesené pravomoci, kterým se datum použitelnosti nového rámce pro tržní rizika odkládá o jeden rok na 1. ledna 2026;

7. konstatuje, že průměrný poměr kmenového kapitálu tier 1 zůstal na vysoké úrovni, a to 15,81 %;

8. konstatuje, že podíl úvěrů se selháním zůstal stabilní na úrovni 2,30 % a ukazatel krytí likvidity na úrovni 159,39 %;

9. konstatuje, že nebylo dosaženo dostatečného pokroku, pokud jde o návrh směrnice o obsluhovatelích úvěrů, kupcích úvěrů a vymáhání kolaterálu, jehož cílem je poskytnout bankám za určitých podmínek mechanismus pro urychlení zpětného získávání hodnoty ze zajištěných úvěrů prostřednictvím mimosoudního vymáhání postupů s cílem dále rozvíjet sekundární trhy s úvěry v selhání;

[13] Draghiho zpráva, s. 61.

10. konstatuje, že současná úroveň ziskovosti bankovního sektoru může být pro některé členské státy příležitostí k provedení dalšího cíleného zvýšení makroobezřetnostních rezerv a pomoci zachovat odolnost bankovního sektoru;

11. vítá vytvoření nového orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu;

12. zdůrazňuje, že je třeba zvýšit odolnost nebankovních finančních zprostředkovatelů a vytvořit pro bankovní sektor rovné podmínky, a to i vypracováním specifických nástrojů regulace a dohledu, které by zabránily krizi likvidity;

Řešení krizí

13. vítá cíl návrhu týkajícího se krizového řízení a pojištění vkladů, jímž je zajistit ve všech členských státech jednotnější přístup k uplatňování nástrojů k řešení problémů a ochrany vkladů s cílem posílit finanční stabilitu, ochranu daňových poplatníků a důvěru vkladatelů; konstatuje, že malé banky nepředstavují pro finanční stabilitu žádná rizika;

14. zdůrazňuje, že je důležité zachovat primární odpovědnost akcionářů a věřitelů za ztráty v případě úpadku banky, což je stále hlavním ponaučením z celosvětové finanční krize; zdůrazňuje, že rekapitalizace akcionářů a věřitelů z vnitřních zdrojů musí zůstat hlavním zdrojem financování pro řešení problémů předtím, než budou využity zdroje financované příslušným odvětvím;

15. připomíná, že dostatečný minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky má zásadní význam pro důvěryhodný rámec pro řešení krizí a pro zajištění toho, aby orgány příslušné k řešení krize měly dostatečnou flexibilitu k účinnému uplatňování strategií řešení problémů, jež jsou potřebné v konkrétní krizové situaci; varuje, že snížení tohoto minimálního požadavku vyplývající z konkrétních strategií řešení krize ve fázi plánování řešení krize by mohlo bránit způsobilosti bank k řešení krize;

16. zdůrazňuje, že podpora likvidity při řešení krize by neměla být založena na žádných dodatečných veřejných prostředcích; konstatuje, že je třeba se při řešení problémů bank vyhýbat jakékoli závislosti na penězích daňových poplatníků;

17. vítá strategický přezkum „Vize 2028 pro jednotný mechanismus pro řešení krizí“, který výbor SRB zahájil s cílem stanovit své dlouhodobé cíle, řešit nové výzvy a dále posílit spolupráci s vnitrostátními orgány příslušnými k řešení krize a dalšími zúčastněnými stranami;

18. vítá plán výboru SRB racionalizovat roční cyklus plánování řešení krizí, aby se zajistilo, že bude stále účinnější a bude více zaměřen na testování způsobilosti bank k řešení krize a zprovoznění strategií řešení krizí;

19. vítá skutečnost, že byl nyní vytvořen Jednotný fond pro řešení krizí; vyzývá k úplné ratifikaci dohody o změně smlouvy o zřízení evropského mechanismu stability všemi členskými státy, včetně zřízení společného fiskálního jištění pro Jednotný fond pro řešení krizí;

20. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout další úsilí k zajištění plné způsobilosti k řešení krize pro všechny banky spadající do oblasti působnosti řešení krize; připomíná, že dosažení

způsobilosti k řešení krize nelze považovat za „pohyblivý cíl“, a vyzývá proto k větší standardizaci a harmonizaci posuzování způsobilosti k řešení krize;

Pojištění vkladů

21. zdůrazňuje skutečnost, že návrh Komise na zřízení evropského systému pojištění vkladů byl zveřejněn již v roce 2015 a že se situace od té doby výrazně změnila;

22. konstatuje, že vnitrostátní systémy pojištění vkladů byly úspěšně zavedeny a v řadě případů prokázaly svou funkčnost; zdůrazňuje, že je třeba zohlednit specifické vnitrostátní charakteristiky a zachovat dobře fungující systémy pro menší banky, které již v některých členských státech existují;

23. zdůrazňuje, že je nezbytné zohlednit specifika institucionálních systémů ochrany a zachovat jejich fungování;

24. bere na vědomí prohlášení Euroskupiny ze dne 16. června 2022 o budoucnosti bankovní unie;

25. připomíná, že přerušení vazby mezi bankovním a svrchovaným rizikem zůstává pro bankovní unii výzvou; zdůrazňuje, že riziko v rozvahách bank lze dále snížit prostřednictvím regulačního zacházení se státními expozicemi;

°

° °

26. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Evropské centrální bance, Jednotnému výboru pro řešení krizí a Evropskému orgánu pro bankovnictví.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Zatímco se výroční zprávy o bankovní unii – za roky 2022 a 2023 zaměřily na válku na Ukrajině a probíhající ruskou agresi vůči Ukrajině, tato zpráva se více zaměřuje na výzvy pro EU a Evropský parlament, jak se odráží v novém mandátu Komise, konkrétně na priority EU, pokud jde o podporu konkurenceschopnosti, posílení jednotného evropského trhu a posílení hospodářského růstu.

Unie se v současné době nachází v přelomovém bodě, který bude určující pro budoucnost hospodářství v nadcházejících desetiletích. Zprávy Enrica Letty a Maria Draghiho z roku 2024 zdůrazňují, že EU potřebuje zásadní obrat, aby mohla konkurovat USA nebo Číně. V této souvislosti je bankovní unie základním kamenem konkurenceschopnosti. Posílená bankovní unie umožní EU generovat kapitál nezbytný k tomu, aby bylo evropské hospodářství připraveno na budoucnost.

Banky v EU hrají klíčovou úlohu při financování požadovaných investic, neboť bankovní úvěry jsou pro společnosti stále nejdůležitějším zdrojem vnějšího financování. Banky v EU však trpí nižší ziskovostí ve srovnání se svými protějšky v USA, což je způsobeno příliš mnoha regulačními překážkami a nedokončenou bankovní unií. K dokončení bankovní unie je nezbytný silný a konkurenceschopný bankovní sektor. Zatímco v loňském roce dosáhli spolunormotvůrci značného pokroku, pokud jde o klíčové právní předpisy pro bankovní unii, EU musí stále pečlivě sledovat, zda z těchto přijatých návrhů hospodářství EU, občané EU a banky EU mají prospěch. Tato zpráva poskytuje realistická a dosažitelná doporučení, která by mohla pomoci bankovní unii dále posílit.

Lepší přístup ke kapitálu však potřebují nejen podniky v EU. Občané EU se v současné době snaží získat bydlení nebo financovat investice do udržitelných renovací. Je proto zásadní zvýšit ziskovost bank v EU, neboť to by jim následně umožnilo poskytovat domácnostem lepší a snazší přístup k cenově dostupným úvěrům.